

X. évfolyam/21. szám

2007.10.31.

2007. 43. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona piaci jelentés	2
A gabonafélék termelői ára	4
Kötési ár a Budapesti Értéktőzsde Árupiaci szekcióján	8
Gabona alapú termékek feldolgozói értéke- sítési átlagára	10
Külföldi piaci információk Keresztessyné Mohr Katalin	12

Cukor piaci jelentés	16
A LIFFE fehércukor határidős árai ...	18
New Yorki Tőzsde nyerscukor határidős árai	19
Cukorrépa betakarítás 2007 ...	20

Készítette:

Kemény Gábor

E-mail: Kemeny.Gabor@akii.hu

Készítette:

Keményné Horváth Zsuzsanna

E-mail: Horvath.Zsuzsanna@akii.hu

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci-árinformációs Szolgálat

Magyarország, H-1463 Budapest Pf. 944

Telefon: (0036) 1 476 6092, Fax: (0036) 1

217 8111 Internet: www.akii.hu

GABONAPIACI JELENTÉS

- A világ búza termelése a 2007/2008. gazdasági évben 602 millió tonna, a kukorica termelése 766 millió tonnára várható, amelyek 2- és 10%-os emelkedést jelentenek az előző évhez képest.
- Az Európai Unió engedélyezte 3 genetikailag módosított kukoricahibrid importját az egysége piacra.
- A búza és kukorica termelői ára 54 ezer Ft felett alakult a 43. héten.
- A gabonafélék különböző határidőre szóló jegyzései, a szeptember 19-i árcsúcsot követően 3-9 ezer forintot estek október végére.
- November 1-én indul a 2007/2008. gazdasági év intervenció felajánlása, a kukorica felajánlható mennyisége 1,5 millió tonna az egész Unióban.
- A Chicago-i tőzsdén a kukorica különböző határidőre vonatkozó jegyzései a 43. heti mélypont után ismét emelkedésnek indultak, október végén a stagnálás jellemezte a kötéseket.
- Az argentinai kukoricaár, a várható nagyobb kukoricatermelés hatására, 40 dollárt csökkent az október közepi 176 dolláros árhoz képest.

A világ őszi búza vetésterülete 6 millió tonnával, azaz 3%-kal lehet magasabb az előző évinél. Területnövekedés az Unióban, az USA-ban és a CIS (Commonwealth of Independent States) országokban várható.

A világ kukoricatermelése 766 millió tonna lehet a 2007/2008. gazdasági évben, 10%-kal több, mint előző évben. Amerikában a kukorica betakarítása jól halad, 338 millió tonna rekordtermés várható. Argentínában az esőzések segítik a kukorica vetését, és a nedves időjárási feltételek Dél-Afrika várható terméskilátásait is javítják.

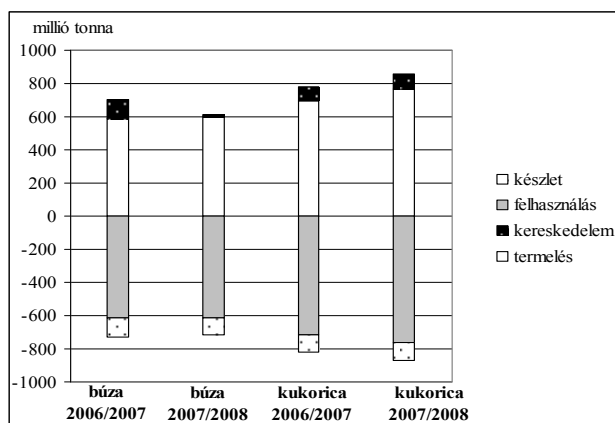
A világ búzafelhasználása az előző évhez hasonlóan 610 millió tonna lehet. Kukorica esetén 44 millió tonnás növekedés következett be a 2007/2008. gazdasági évben. Ennek hátterében az idei évben a világ takarmány-felhasználásnak kisebb mértékű és a jelentősen bővülő bioüzemanyag termelés áll.

A magas világpiaci gabonaárak a következő gazdasági évben inkább a különböző célú gabona felhasználás stagnálását, csökkenését körvonalazzák. Ugyanakkor a bővülő vetésterületek, és esetlegesen az Unió területpihentetésének feloldása, nagyobb gabonakinálatot, és alacsonyabb árakat hozhat a 2008/2009. gazdasági évben.

Októberi világpiaci körkép

A világ búzatermelése 602 millió tonna lehet a 2007/2008. gazdasági évben, 12 millió tonnával több, mint az előző évi termésmennyiség. Oroszországban és Kazahsztánban termelésemelkedés, Ausztráliában 9-10 millió tonnás termés kiesés várható.

A világ búza és kukorica termelése, kereskedelme, felhasználása és készlete

Termelői árak

Az elmúlt hetekben a hazai, a közép-kelet- és nyugat-európai termelői árak magas szinten, inkább stagnálnak mondhatók. A hazai búza és kukorica termelői ára 54 ezer Ft felett változott a 43. héten, 24-30 ezer Ft-tal magasabban, mint az előző év ugyanezen hetében.

Az étkezési búza lettországi, németországi, bulgáriai és litvániai termelői ára 57-61 ezer Ft között mozgott a 42-43. héten. A hazai termelői ár a lengyelországi és szlovákiai árakhoz hasonlóan 53-55 ezer forint között alakult (3. táblázat).

Tőzsdei árak

A Budapesti Értéktőzsde Árupiaci Szekciójában a 43. héten jelentősen estek az árak. Az áresés kiváltója az volt, hogy az Unió engedélyezte 3 genetikailag módosított kukoricahibrid importját az egységes piacra. Köztudott azonban, hogy az Unió területére harmadik országból a kedvezményes vámkontingensen felül, az intervenció ár 155%-a alatt nem tud belépni termény, ami 40 ezer Ft-os kiindulási

árat jelent, terhelve a szállítási költséggel (ld. 17. számú bulletin-mozgóvám).

Ezért az importrendeletben megadott kikötők közelében lévő országoknak valóban megéri kukoricát behozni, hiszen a párizsi tőzsdén a kukorica különböző határidőre szóló jegyzései 51-53 ezer Ft között mozogtak (4. ábra). A kikötőktől távolabb eső országok, így Magyarország a hosszú szállítási idő mellett, 50 ezer forint felett tud csak kukoricához jutni, hosszú szállítási idővel (esetleges kivételek lehetnek, ennél olcsóbban, de annak hátterében a szállításban való valamilyen kedvezményezettség áll).

A fentebb leírtakat és a gyenge idei hazai gabona kínálatot tekintve, a tőzsdén a 43. heti árcsökkenést követően, mérsékelt emelkedés történt. Október zárónapján a búza és árpa jegyzések stagnáltak, a kukorica novemberi jegyzése 180 forintot esett.

A Chicago-i és párizsi tőzsdén inkább stagnál a kukorica ára (3-4. ábra).

A következő év tavaszán induló dél-amerikai (Brazília és Argentína) betakarítás, és az egyelőre jónak ígérkező kukoricatermés, a világszerte csökkentheti az árakat. Az ártendenciát meghatározza az is, hogy a bioetanol üzemek termelése tovább erősödik -e, vagy a magas árak hatására későbbre tolódik a beindulásuk. Az árakra szintén jelentős befolyást fog gyakorolni az egyes gabonafélék, a fehérje és olajnövények vetésterületének egymáshoz viszonyított aránya a 2008/2009 gazdasági évben.

1. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 43. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaró.	2007. 42. hét	2007. 43. hét	2007. 43. hét/ 2007. 42. hét (%)
Étkezési búza	tonna	2 743,27	2 581,42	-	-	5 324,69	-
	Ft/t	57 008,37	52 764,64	-	-	54 951,00	-
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	12 902,93	8 196,40	2 392,68	-	23 492,01	-
	Ft/t	54 387,35	54 855,95	52 131,74	-	54 321,11	-
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

2. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 43. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2006. 43. hét	2007. 42. hét	2007. 43. hét	2007.43. hét/ 2006. 43. hét (%)	2007. 43. hét/ 2007. 42. hét (%)
Étkezési búza	tonna	9 967,41	-	5 324,69	53,42	-
	Ft/t	29 675,89	-	54 951,00	185,17	-
Takarmánybúza	tonna	600,00	-	-	-	-
	Ft/t	27 091,67	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	67 931,84	-	23 492,01	34,58	-
	Ft/t	26 355,72	-	54 321,11	206,11	-
Takarmányárpa	tonna	225,45	-	-	-	-
	Ft/t	28 290,31	-	-	-	-

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KÖZÉP-KELET- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
	Ft/tonna				
25	31 990	38 390	36 500	36 590	34 090
26		43 070	36 860	34 210	33 330
27	34 710	45 680	37 340	33 890	35 640
28		44 790	38 090	34 330	37 980
29	35 550	50 160	39 110	36 370	42 500
30			41 710	38 970	42 763
31	38 330		44 990	41 100	45 720
32	44 060	55 600	47 640	42 060	49 120
33	44 340	52 720	50 230	43 780	48 680
34	45 150	64 420	52 950	47 670	48 250
35	47 200	64 960	54 040	46 560	52 610
36	48 480		56 580	48 500	52 730
37	50 910		61 060	49 940	57 327
38	50 290		60 430	49 260	56 570
39	56 530		59 230	49 500	58 760
40	53 400		59 800	51 460	58 380
41	57 770		58 060	52 340	58 483
42	49 410		57 370	53 170	
43			57 850		54 951

hetek	Ukrajna	Lengyelország	Lettország	Bulgária	Litvánia
	Ft/tonna				
25		45 790		35 940	
26		45 230		36 470	
27		44 350		38 650	39 790
28		43 820		40 570	39 550
29		43 800		45 800	37 690
30		43 090		46 880	36 850
31		43 530	43 070	49 710	39 480
32		44 550	40 360	50 080	42 640
33		46 550	47 520	49 620	43 500
34		49 970	51 580	50 930	47 570
35		50 490	53 470	50 620	47 610
36		52 310	52 530	51 690	52 510
37		54 250	54 610	52 840	55 930
38		54 290	54 500	53 670	55 970
39		54 140	56 460	53 800	54 840
40		54 070	55 400	55 410	58 080
41		54 370	57 550	56 660	57 210
42		55 060		61 240	58 040
43					

Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

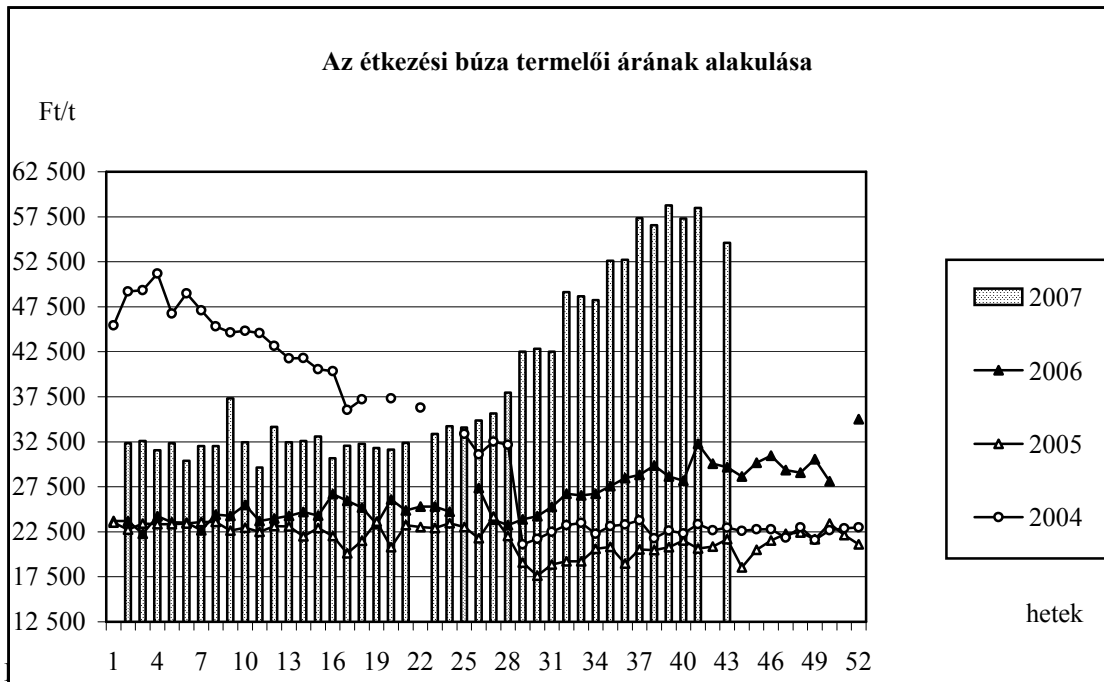
- hektoltersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

- Bulgária -hektoltersúly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektoltersúly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalo 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország- hektoltersúly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektoltersúly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektoltersúly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektoltersúly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia- hektoltersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%,
- Ukrajna - 12%-os fehéretartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország- nedvességtartalom max. 15%,

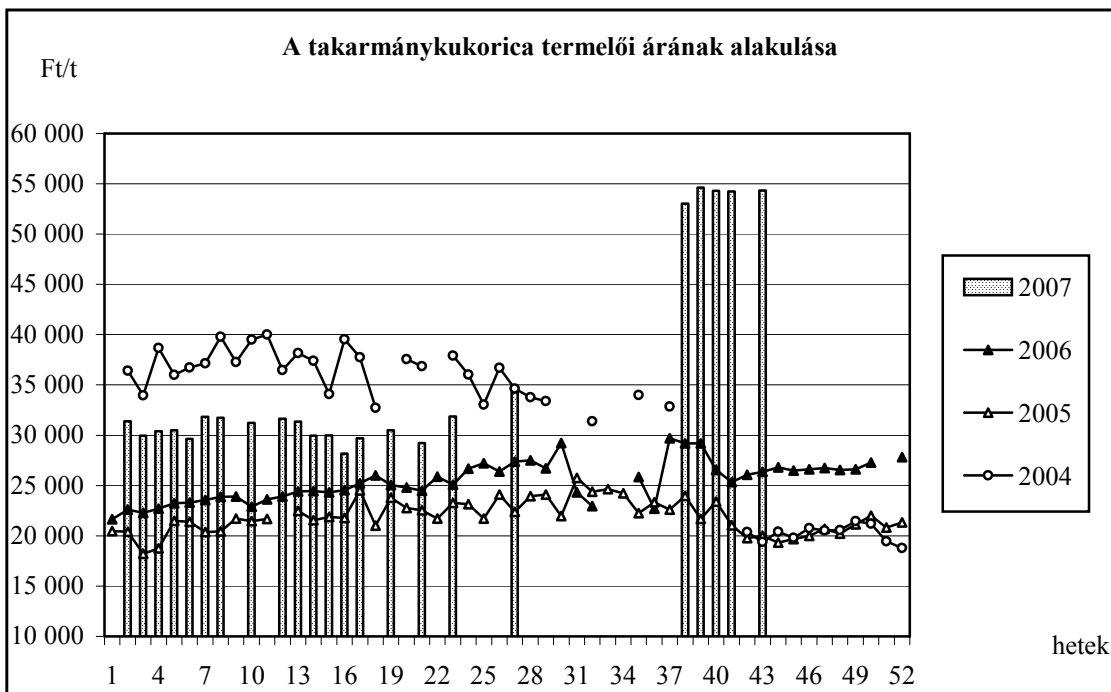
Forrás: AGRIMIS-Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme, 2007. 43. hét

1. ábra

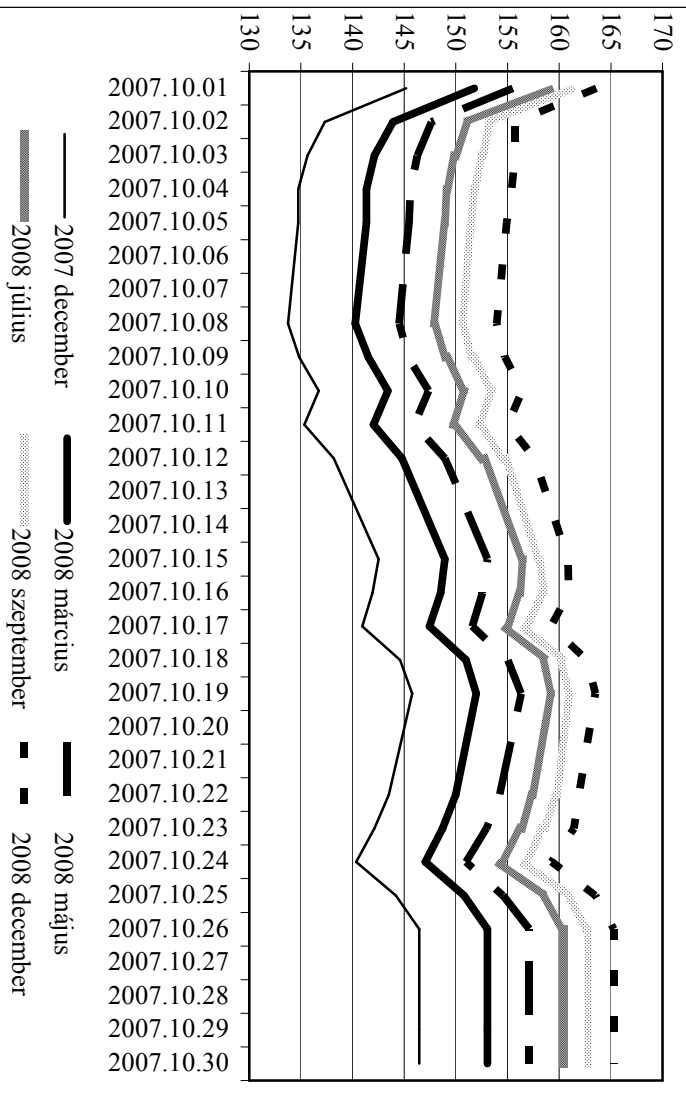
Forrás: PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

2. ábra

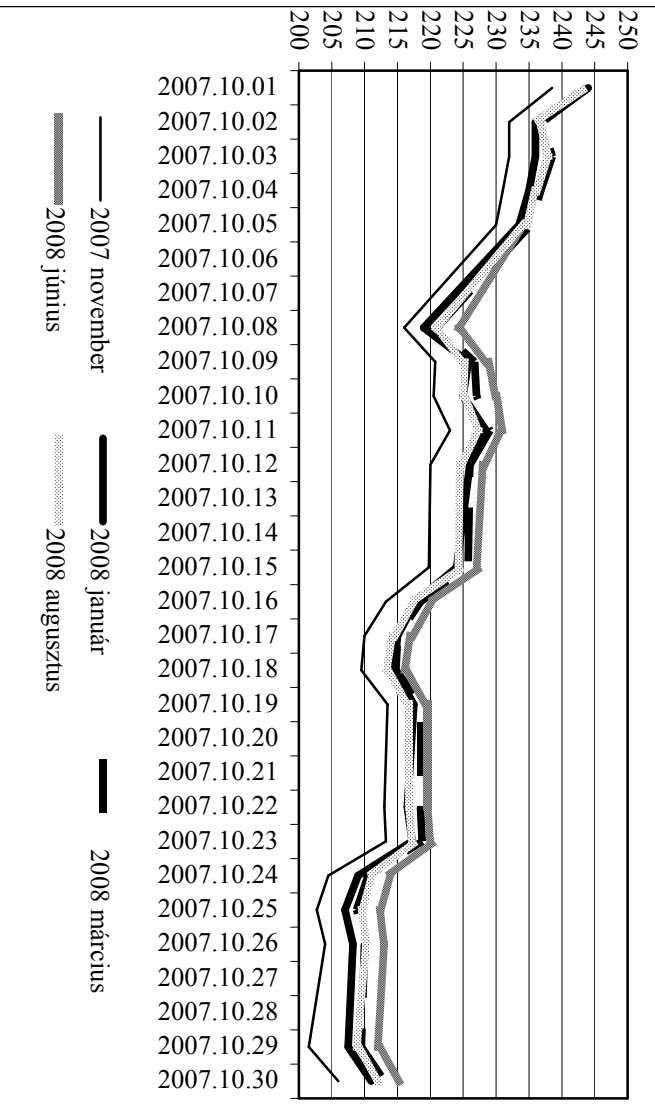
Forrás: PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

A kukorica különböző határidőre vonatkozó jegyzései a Chicago-i tőzsdén USD/tonna

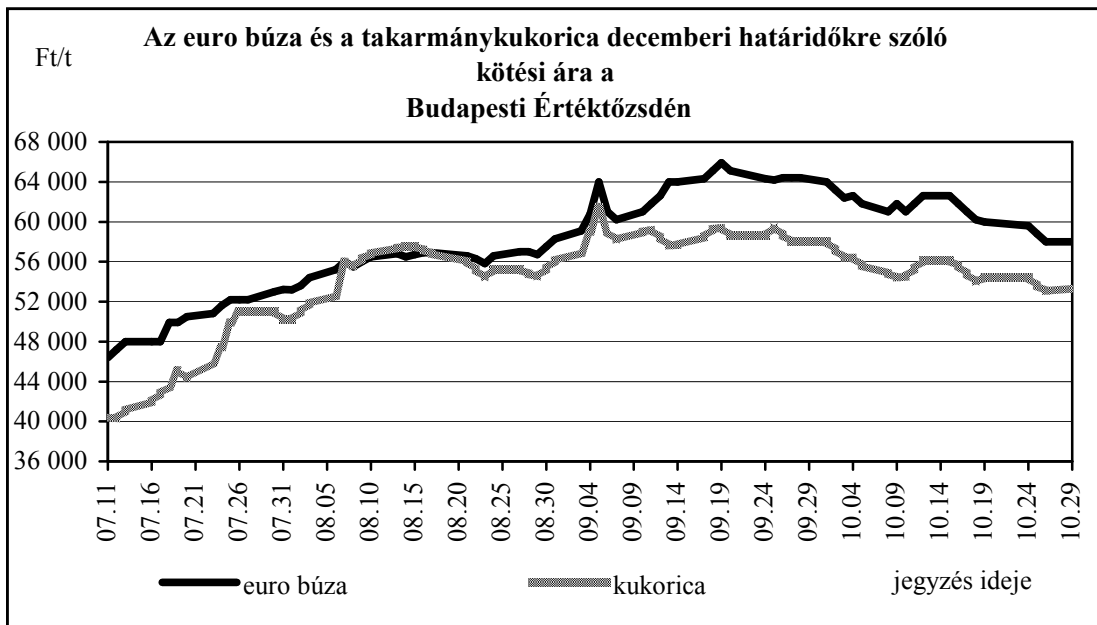
3. ábra

A kukorica különböző határidőre vonatkozó jegyzései a párizsi (MATIF) tőzsdén Ft/tonna EUR/tonna

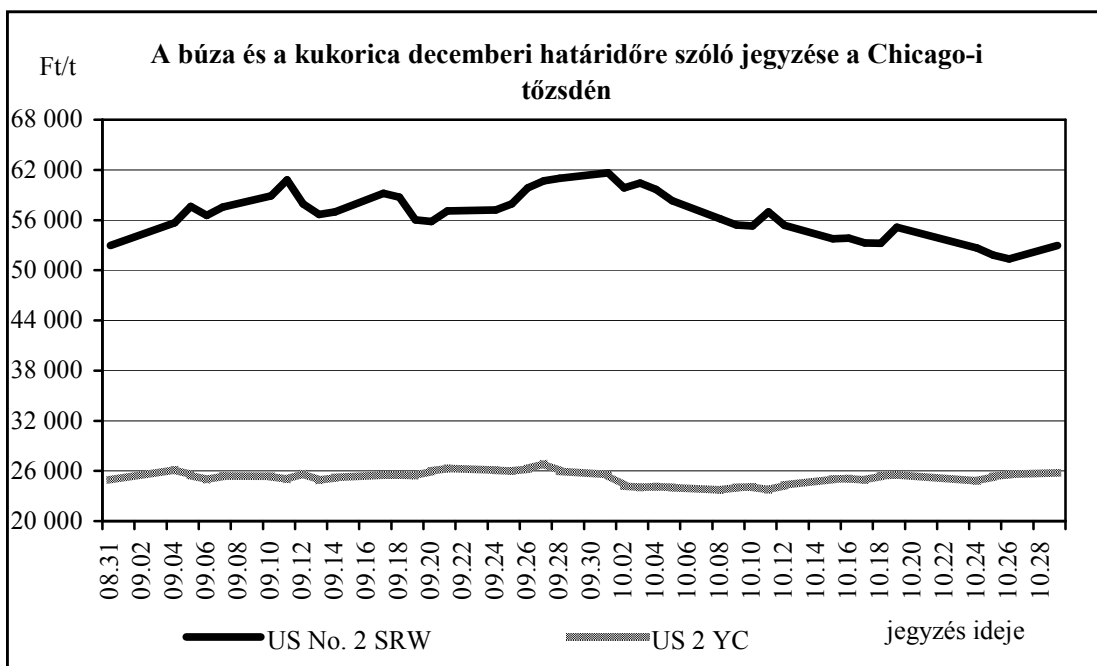
4. ábra

5. ábra

Forrás: BÉT

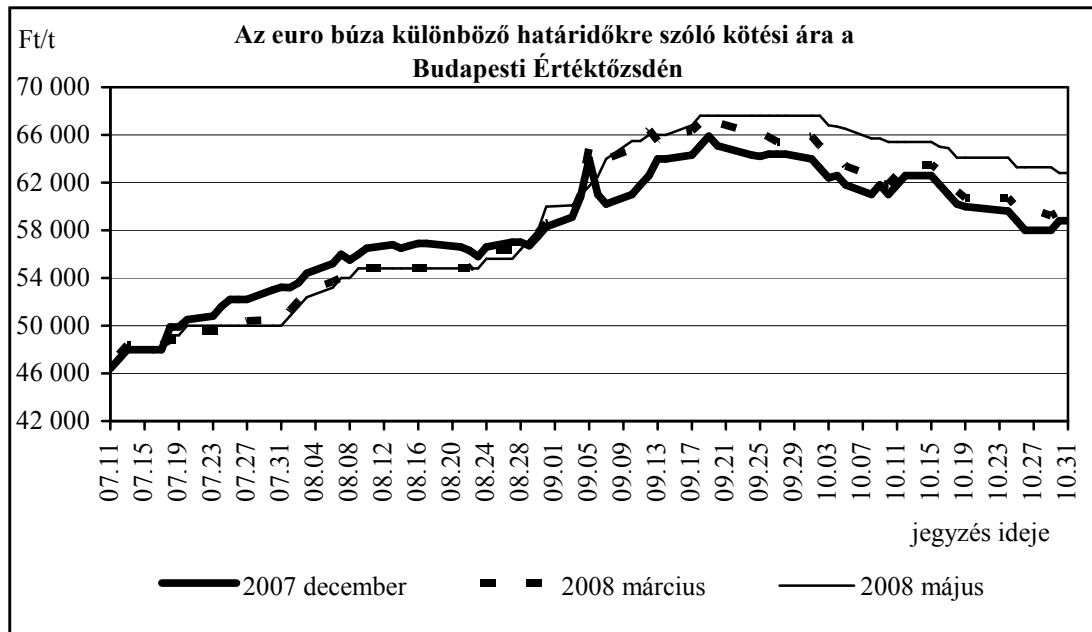
6. ábra

US 2 YC-USA 2. Yellow Corn
 US No. 2 SRW-USA 2. Soft Red Winter

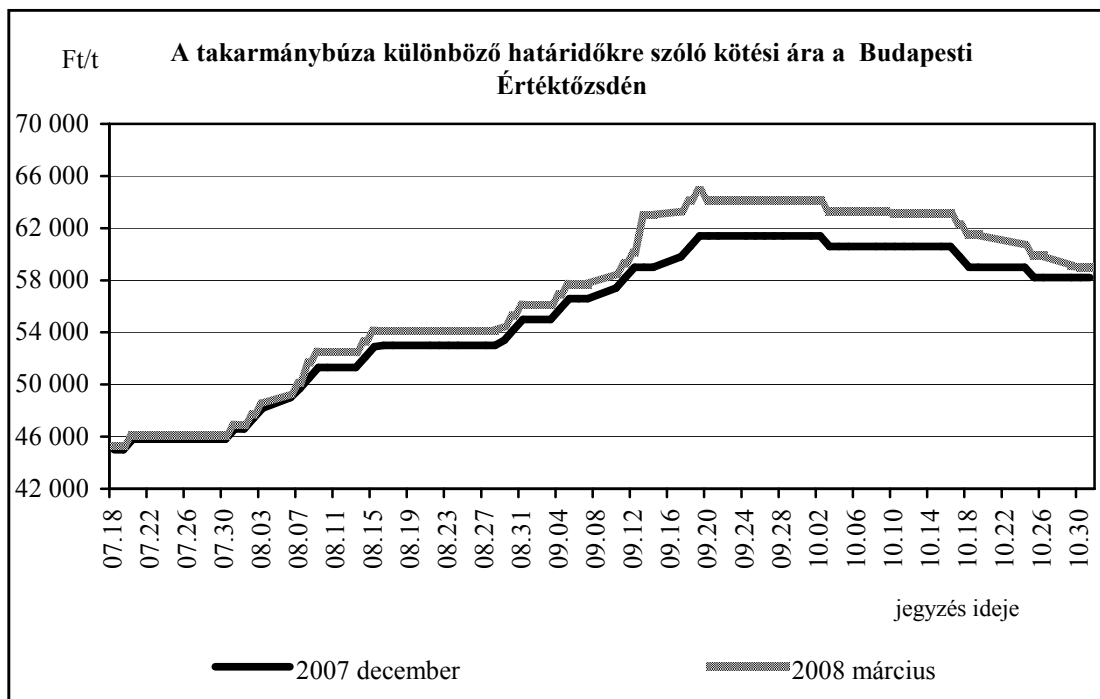
Forrás:CBOT-Chicago Board of Trade

7. ábra

Forrás: BÉT

8. ábra

Forrás: BÉT

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 43. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Országos				
		2006. 43. hét	2007. 42. hét	2007. 43. hét	2007.43. hét/ 2006. 43. hét (%)	2007. 43. hét/ 2007. 42. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	649,56	–	1154,39	177,72	–
	Ft/kg	50,10	–	77,16	154,01	–
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	758,00	–	1577,37	208,10	–
	Ft/kg	51,90	–	79,91	153,97	–
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	303,15	–	711,97	234,86	–
	Ft/kg	57,51	–	86,69	150,74	–
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	65,04	–	71,79	110,38	–
	Ft/kg	52,89	–	89,52	169,26	–
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	16,45	–	45,50	276,60	–
	Ft/kg	59,67	–	91,70	153,68	–
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	38,22	–	57,13	149,48	–
	Ft/kg	66,17	–	99,75	150,75	–
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	301,89	–	652,53	216,15	–
	Ft/kg	46,61	–	76,88	164,94	–
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	821,40	–	1089,21	132,60	–
	Ft/kg	48,02	–	77,13	160,62	–
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	100,10	–	275,16	274,89	–
	Ft/kg	51,37	–	82,90	161,38	–
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	27,36	–	165,56	605,12	–
	Ft/kg	51,67	–	83,30	161,22	–
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	18,72	–	72,56	387,61	–
	Ft/kg	65,99	–	86,69	131,37	–

Forrás: PAIR

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRA 2007-BEN

Ft/mennyiségi egység

Termék	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember
Finomliszt BI 55 1 kg	94	100	85	93	101	111	103	117	127
Fehér kenyér 1 kg	177	174	182	182	187	188	190	202	193
Félbarna kenyér 1 kg	184	157	142	144	160	151	162	163	167
Étkezési búzadara AD /kg	125	123	115	118	127	119	126	137	142

Forrás: PÁIR

KÜLFÖLDI INFORMÁCIÓK

HATÁRIDÓS PIACOK (2007. október 26.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago *(őszi, lágy búza)			Kansas **(őszi, kemény búza)			Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)			LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP / tonna	Ft/tonna
2007. november	230,75	57 918	2007. december	293,92	51 345	2007. december	304,02	53 110	2007. december	303,84	53 078	2007. november	159,50	56 940
2008. január	230,50	57 856	2008. március	302,00	52 756	2008. március	307,51	53 720	2008. március	304,60	53 211	2008. január	162,50	58 011
2008. március	230,25	57 793	2008. május	288,22	50 349	2008. május	291,35	50 896	2008. május	296,49	51 794	2008. március	163,50	58 368
2008. május	230,25	57 793	2008. július	248,72	43 449	2008. július	252,04	44 028	2008. július	271,50	47 428	2008. május	122,75	43 821
2008. augusztus	187,75	47 125	2008. szeptember	252,70	44 144	2008. szeptember	252,04	44 028	2008. szeptember	256,40	44 791	2008. július	124,25	44 356
2008. november	190,00	47 690	2008. december	254,79	44 509	2008. december	256,26	44 766	2008. december	255,43	44 621	2008. november	125,75	44 891

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** étkezési és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

7. táblázat

Repce

8. táblázat

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna
2007. november	204,00	51 204	2007. december	146,46	25 584
2008. január	208,25	52 271	2008. március	153,05	26 736
2008. március	210,00	52 710	2008. május	157,09	27 441
2008. június	213,00	53 463	2008. július	160,43	28 026
2008. augusztus	210,25	52 773	2008. szeptember	162,79	28 439
			2008. december	165,26	28 868

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	CAD / tonna	Ft/tonna
2007. november	371,25	93 184
2008. február	375,80	94 326
2007. október	380,25	95 443
2008. május	371,25	93 184

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2006.43. hét		2007. 43. hét		
Franciaország					
Rouen	156	43 101	234	58 829	október
La Pallice	157	43 505	247	62 092	október
* Creil	152	42 122	259	65 104	október
Németország					
Hamburg	152	42 017	253	63 503	október
Würzburg	141	38 977	233	58 358	október
Köln	150	41 465	250	62 750	október
Drezda	136	37 594	230	57 730	október
Dánia					
Koppenhága	189	52 226			október
Olaszország					
Milánó					október
Bologna					október
Belgium					
Brüsszel	158	43 676	244	61 244	október
Spanyolország					
**Barcelona	182	50 310	246	61 746	október
Ausztria					
Bécs			244	61 244	október
Finnország					
Nokia	126	34 761			október
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil					október
Bordeaux/Bayonne			213	53 558	október
La Pallice	151	41 846	205	51 415	október
Németország					
Hamburg	175	48 375	240	60 240	október
Olaszország					
Bologna					október
Spanyolország					
**Barcelona	175	48 375	225	56 475	október

*FOB - Free on Board-bérmertesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Takarmányárpa	2007. 43. hét		
Anglia			
Kelet-Anglia	218	54 605	október
Franciaország			
Rouen	236	59 331	szeptember
La Pallice	237	59 447	október
* Creil	229	57 574	szeptember
Németország			
Hamburg	243	60 993	szeptember
Hannover			szeptember
München	228	57 103	szeptember
Drezda	228	57 228	szeptember
Dánia			
Koppenhága			szeptember
Olaszország			
Bologna			szeptember
Belgium			
Brüsszel	242	60 742	szeptember
Spanyolország			
Barcelona	236	59 236	szeptember
Ausztria			
Bécs	228	57 103	szeptember
Finnország			
Raisio	198	49 781	szeptember
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	217	54 481	szeptember
Németország			
Hamburg	238	59 738	szeptember
Hollandia			
Rotterdam	236	59 236	szeptember
Belgium			
Brüsszel	225	56 475	szeptember

*FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	2007.10.19.		2007.10.26.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t		
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	382,87	67 197,51	377,17	65 887,83	december	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	—	—	408,00	71 273,52	október	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	—	—	356,00	62 189,64	—	*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	353,10	61 972,58	339,70	59 342,19	november	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	—	—	385,00	67 255,65	október	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Franciaó. alapminőség	346,30	60 779,11	345,70	60 390,33	október	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	342,60	60 129,73	325,90	56 931,47	október	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágý búza	—	—	—	—	—	*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	735,40	129 070,05	737,90	128 903,75	október	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	735,40	129 070,05	737,90	128 903,75	október	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	177,30	31 117,92	179,10	31 286,98	november	*FOB US Gulf
Argentína	176,10	30 907,31	135,00	23 583,15	október	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU , Franciaó., takarmány	343,00	60 199,93	338,60	59 150,03	október	*FOB Rouen
Ukrajna, takarmány	—	—	—	—	—	*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	—	—	—	—	—	*FOB PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Franciaó. alapminőség - a világgpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágýbúza

(8) Ukrajna lágý búza- 12%-os fehérjetartalom-lágýbúza

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU , Franciaó., takarmányárpa-a világgpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

Világpiaci helyzet

Októberben megállt a cukor árának csökkenése, dollárban mérve pedig kisebb emelkedés is bekövetkezett a piacon (1-4. ábra). A stagnálás, illetve növekedés egyik oka a vártnál szárazabb időjárás Brazíliában, ami kedvez ugyan az ideai cukornádtermés betakarításának, de várhatóan csökkenti a jövő évi termést. További árnövelő tényező az indiai kormányzat azon döntése, hogy az országban felhalmozódó cukorfelesleget etanolra kívánja feldolgozni, a jövőben pedig a nyers cukornádlé közvetlenül is felhasználható etanolgyártásra. Ez a program azonban csak rövid távon von ki cukrot a piacról, mivel a magas költségek miatt az indiai etanolgyártás nem képes tartósan megjeleníteni a piacon. A harmadik áremelő tényezőt a dollárnak a brazil real-lal szembeni gyengülése jelentette, ami rontotta a brazil cukor- és etanolexport versenyképességét. Ezáltal a brazil gyártók a dinamikus fejlődő belső piac felé fordultak, kisebb mennyiségeket értékesítve a világpiacon. Ennek ellenére az árak várhatóan tovább stagnálnak, mivel a hiányzó brazil exportot az indiai készletek kivitele ellensúlyozza, a kereslet növekedése pedig még mindig nem érte utol az utóbbi két évben közel 20 millió tonnával növekvő kínálatot.

Hazai és európai uniós körkép

Az EU-ban tovább folytatódott a cukorrépa-betakarítás, a kedvező termés várhatóan ismét nyomás alá helyezi a piacot.

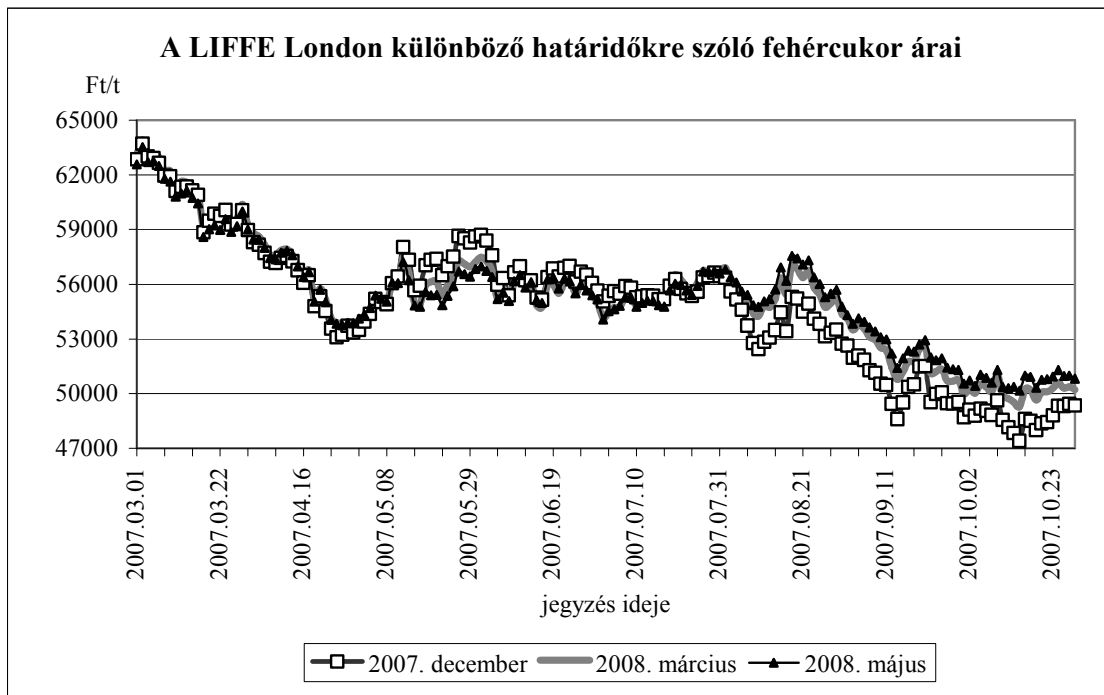
A jövő évi túltermelés ismételt elkerülésére (a Bizottság a tavalyi új rendtartás bevezetésekor is csökkentette a cukorkvótát) az Európai Bizottság október 11-én döntött az uniós cukorkvóta csökkentéséről, amelynek mértéke 13,5%, nagyjából 2 millió tonna. Ha emellett nem történik újabb cukorkvótavisszaadás, akkor jövőre várhatóan a mostani cukormennyiségnek megfelelő termés várható, ami továbbra is nyomott szinten tarthatja az uniós árakat. Ha azonban az újonnan módosított kvótavisszaadási rendelet meghozza 'gyümölcsét', és ismét nagyobb mennyiségű kvóta kerül visszaadásra, akkor várhatóan ismét növekedésnek indulhatnak az árak.

A hazai piacon tovább folytatódott a cukorrépa betakarítása. A betakarítás, illetve a gyárakba való beszállítás üteme jóval elmarad nem csak a tavalyi, hanem a 2005-ös és 2004-es betakarítás ütemétől is. Ennek oka, hogy a cukorgyárak a tavaszi és nyári aszályt követő esős időszakot kihasználására törekedve minél később kezdték meg a kampányt, abban bízva, hogy az addig gyengén fejlett növények fejlődésnek indulnak. Ennek megfelelően a 40. héten még nem volt érdemi beszállítás, és a 44. héten is csupán az ilyenkor szokásos beszállítási arány felét sikerült elérniük a termelőknek (1. táblázat). A cukorrépa termésátlaga jóval alacsonyabb lett a tavalyinál, a cukorszázalék szintén elmaradt a tavalyitól, bár a 2004-05-ös időszagnál jobb lett. A termésátlagok a dunántúli régióban lettek a jobbak, a digestiók az alföldiben, de mindkét körzetben jelentős a visszaesés.

Ha megyei bontásban nézzük meg a betakarítási adatokat, jól látható, hogy az országban csupán a dél-dunántúli, kaposvári gyár számára szállító termelők érték el a nyereséges gazdálkodáshoz szükségesnek mondott

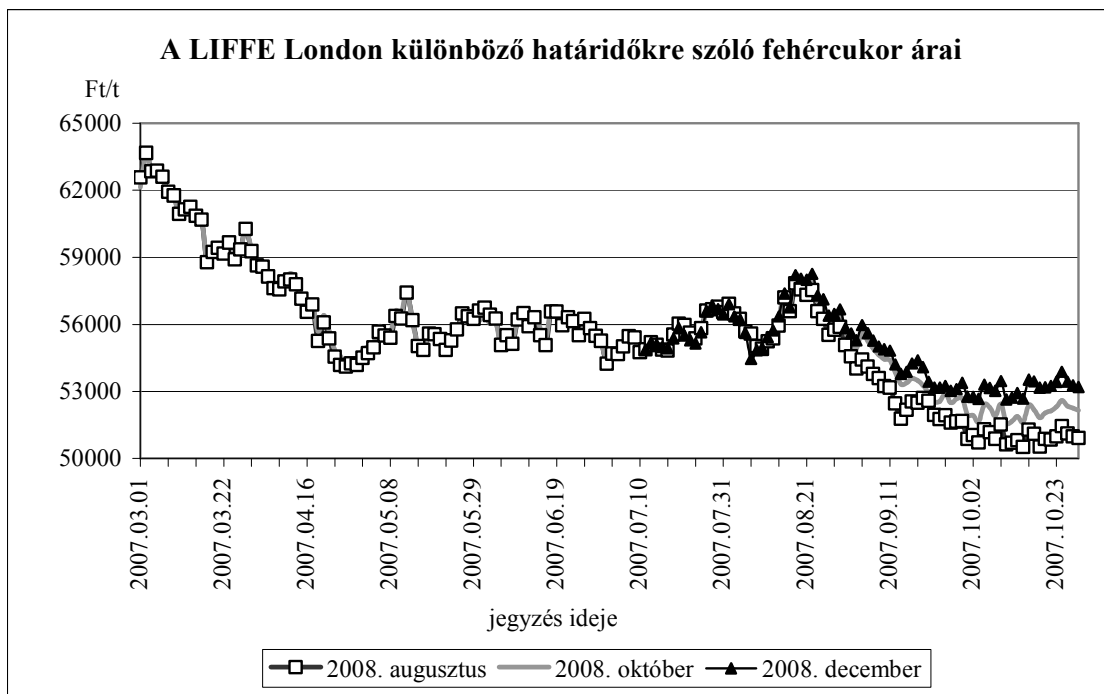
50-60 tonna/hektáros termés alsó határát (5. ábra). A petőházi gyárnak szállító észak-dunántúli régióban ugyanúgy gyenge lett a termés, mint a szerencsi gyárba szállító északkelet-magyarországi régióban. A leggyengébb, gyakran 40 tonnát sem meghaladó hozamok pedig Szolnok környékén születtek. Nem véletlen tehát, hogy az utóbbi időben felmerült további két magyar cukorgyár bezárásának ötlete. Ezek közül a Dunántúlon a petőházi, az Alföldön pedig a szolnoki gyár lehet az uniós cukorreformból következő kvótavisszaadás újabb tárgya. Ha még két gyárat bezárnak, Magyarországon a termelés a korábbi 400 ezres cukorkvóta 50% alá esik, ami azzal jár, hogy a termelők a reformban megszabott árak felett további 4 eurót kaphatnak a répa tonnájáért. Ilyen árak mellett pedig már nyereségesen lehet cukorrépat termelni (Kaposváron és Szerencsen szinte biztosan). Ezért jó esély van rá, hogy a cukorgyárak külföldi tulajdonosai az idej kampány lezárása után döntenek újabb hazai gyárak bezárásáról.

1. ábra

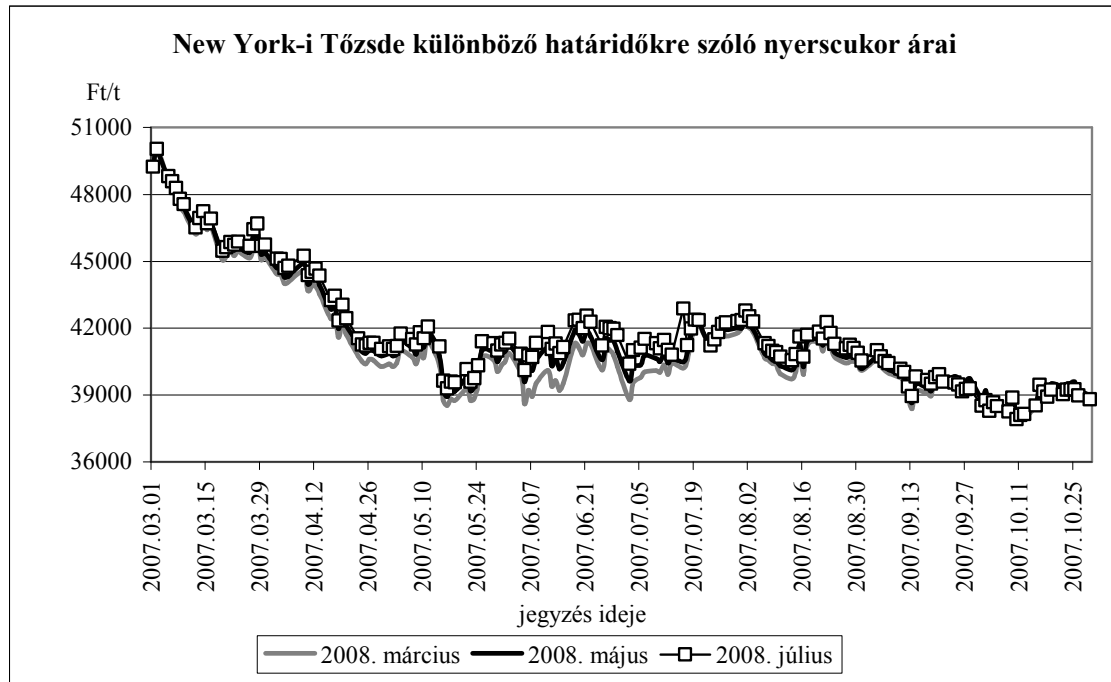
Forrás: International Financial Futures Exchange London

2. ábra

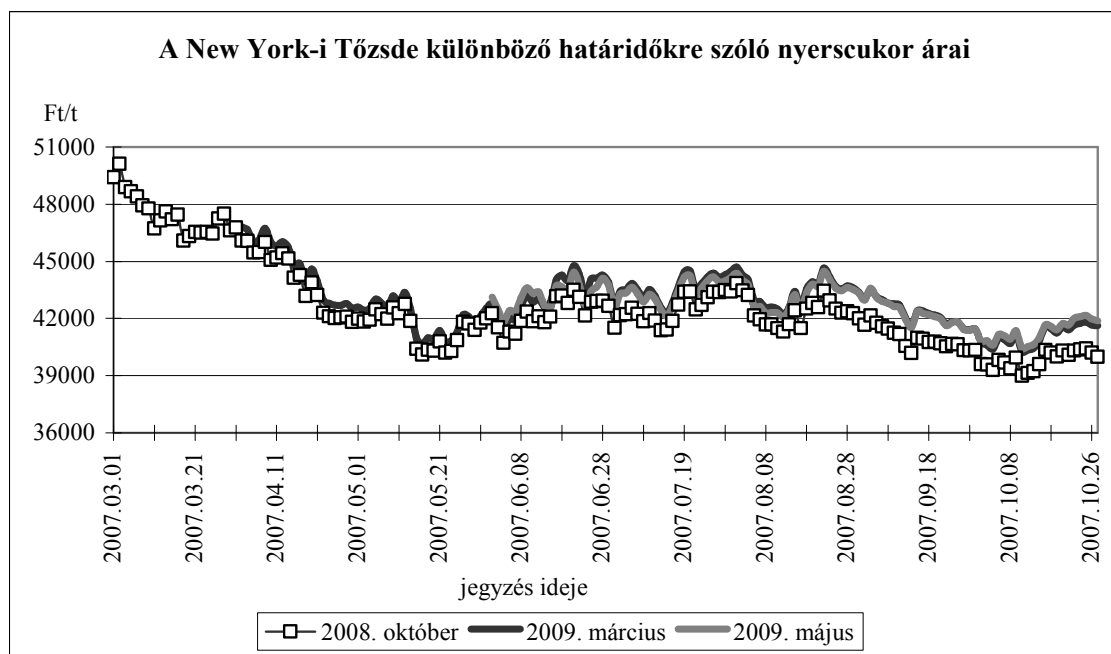
Forrás: International Financial Futures Exchange London

3. ábra

Forrás: Intercontinental Exchange, New York

4. ábra

Forrás: Intercontinental Exchange, New York

**Cukorrépa-betakarítás az AKI PÁIR adatszolgáltatói körében
2007**

2007. 40. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	-	43,364	-	-
2. körzet	-	45,304	-	-
Országos összes	-	44,334	-	-

2007. 42. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	14,50	38,56	16,50	17 528
2. körzet	9,65	46,18	15,26	19 479
Országos összes	11,47	42,57	15,85	37 007

2007. 44. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	27,32	38,96	16,53	33 025
2. körzet	27,11	46,67	15,50	54 728
Országos összes	27,19	43,77	15,89	87 753

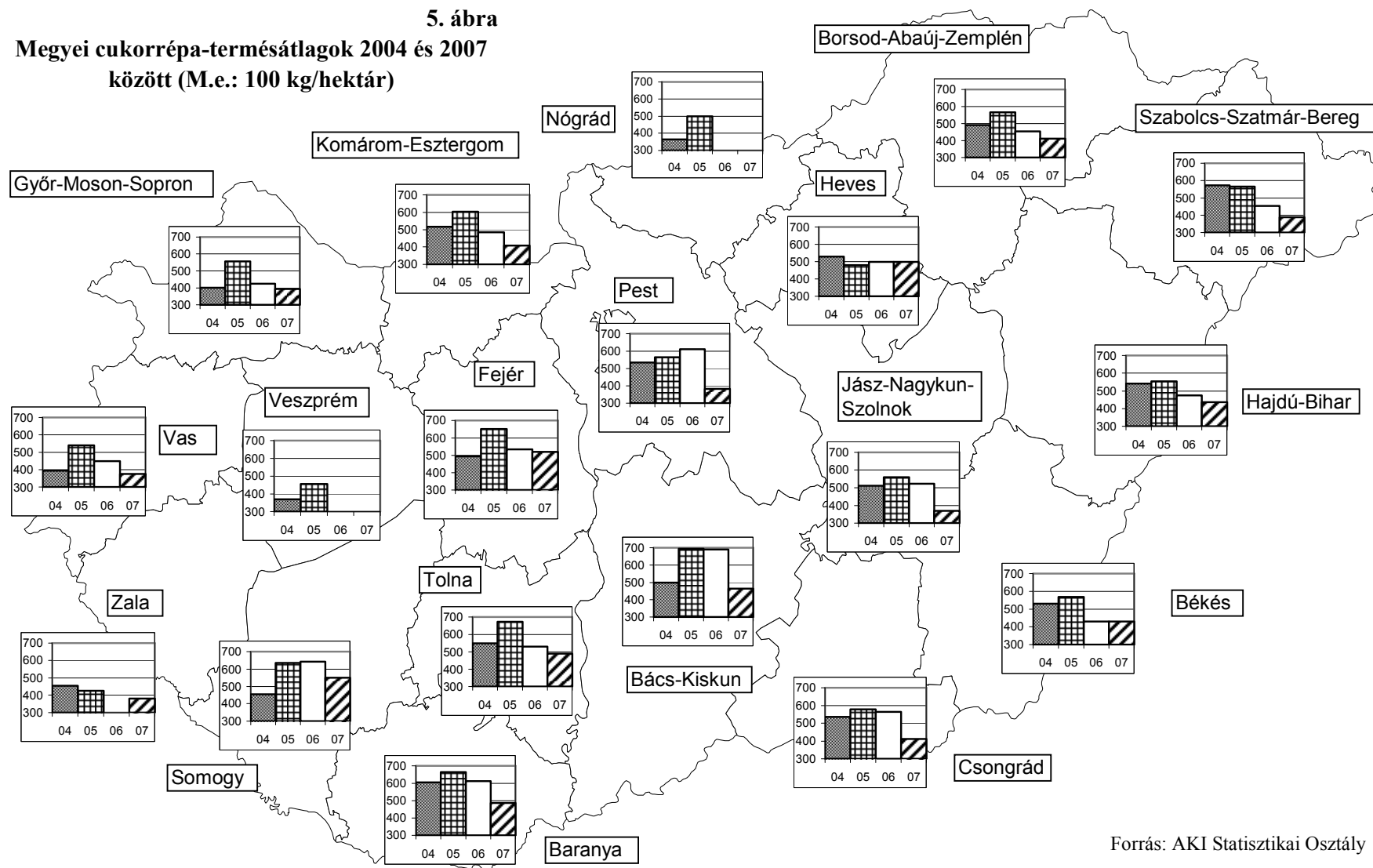
2006. 44. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	51,33	54,96	16,29	63 121
2. körzet	57,73	64,57	16,08	79 678
3. körzet	49,10	40,79	16,93	40 915
Országos összes	53,36	55,97	16,34	183 714

Reprezentativitás: 13%

1. körzet: Nordzucker Csoport, Szerencs, Szolnok
2. körzet: Agrana Csoport, Magyar Cukor Rt., Kaposvár, Petőháza
3. körzet: Eastern Sugar Rt., Kaba - 2007-ben már nem termel

Forrás: AKI

5. ábra
Megyei cukorrépa-termésátlagok 2004 és 2007
között (M.e.: 100 kg/hektár)

Forrás: AKI Statisztikai Osztály